

Par Klimata un enerģētikas ministrijas 2024. gada pārskatu

Rīga 2025

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Revīzijas ziņojums

Datums skatāms dokumenta paraksta laika zīmogā un dokumenta numurs teksta failā.

“Par Klimata un enerģētikas ministrijas 2024. gada pārskatu”

Finanšu revīzija “Par Klimata un enerģētikas ministrijas 2024. gada pārskata sagatavošanas pareizību”

Revīziju veica valsts revidente Jūlija Orlova (revīzijas grupas vadītāja), vecākais valsts revidents Jānis Salenieks, vecākā valsts revidente Vineta Šņepste, valsts revidente Dace Paegle, valsts revidente Olga Loginova, valsts revidente Aina Kairova, atbildīgā sektora vadītāja Aija Feldmane un departamenta direktore Inga Vilka, pamatojoties uz Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta 21.08.2024. revīzijas grafiku Nr. 2.4.1-74/2024.

Revīzijas ziņojums stājas spēkā Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta lēmuma par revīzijas ziņojuma apstiprināšanu spēkā stāšanās brīdī.

Vāka noformējumā izmantots attēls no tīmekļvietnes www.canva.com, *Euro coins. Euro money. Euro currency*, autors *Marian Vejcik*.

Saturs

Kopsavilkums	4
1. daļa. Gada pārskata sagatavošana	6
1.1. Pārskata daļa – izdevumi subsīdijām un dotācijām	6
Elektroenerģijas obligātā iepirkuma izmaksu kompensēšana no valsts budžeta.....	6
2. daļa. Atbilstības jautājums	11
Valsts budžeta finansējuma plānošana un izlietošana profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā.....	11
Revīzijas raksturojums	22
Revīzijas mērķis	22
Revidējamās vienības un revidentu atbildība	22
Revīzijas pamatojums, apjoms un kritēriji	23
1. pielikums. Revīzijas apjomā iekļautās iestādes un izlases veidā pārbaudītās Klimata un enerģētikas ministrijas un tās padotības iestāžu pārskata daļas	25
2. pielikums. Atbilstības jautājums un vērtēšanas kritēriji	26

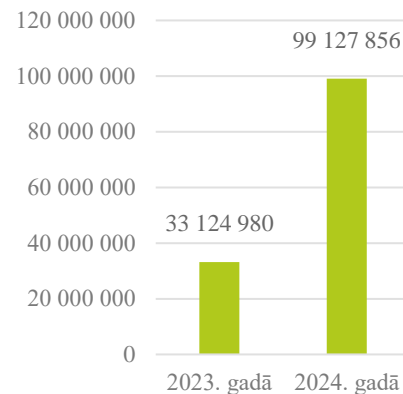
Kopsavilkums

Šis revīzijas ziņojums ir sagatavots par Klimata un enerģētikas ministrijas 2024. gada pārskatu, kas pieejams Valsts kases tīmekļvietnes www.kase.gov.lv sadaļā “Pārskati un tāmes”, “Ministriju un centrālo valsts iestāžu pārskati” no 01.06.2025.¹ Klimata un enerģētikas ministrijas gada pārskata dokumentiem Valsts kases tīmekļvietnē ir pievienots arī Valsts kontroles atzinums.

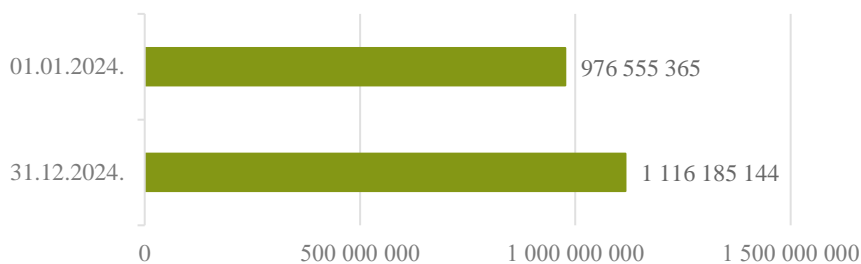
Klimata un enerģētikas ministrijas gada pārskatā ir konsolidēti trīs iestāžu pārskati.

Klimata un enerģētikas ministrijas izdevumi 2024. gadā ir 99 127 856 *euro* (1. attēls), salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu tie ir trīs reizes lielāki.

Klimata un enerģētikas ministrijas bilances kopsumma pārskata gadā ir palielinājusies un pārskata gada beigās ir 1 116 185 144 *euro* (2. attēls).

1. attēls. Klimata un enerģētikas ministrijas izdevumi 2023. un 2024. gadā, *euro*

2. attēls. Klimata un enerģētikas ministrijas bilances kopsumma pārskata perioda sākumā un beigās, *euro*

2024. gadā tika veikta Klimata un enerģētikas ministrijas reorganizācija, Klimata un enerģētikas ministrijai 01.07.2024. no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas² ir nodota vides aizsardzības joma³. Reorganizācijas ietvaros Klimata un enerģētikas ministrijai ir nodotas divas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotības iestādes – Valsts vides dienests un Vides pārraudzības valsts birojs – un valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” valstij piederošās daļas⁴.

¹ Ministru kabineta (turpmāk – MK) 28.09.2021. noteikumu Nr. 652 “Gada pārskata sagatavošanas kārtība” 37.1. apakšpunkts.

² No 01.07.2024. Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija.

³ MK 07.06.2024. rīkojums Nr. 446 “Par Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Klimata un enerģētikas ministrijas reorganizāciju”.

⁴ MK 07.06.2024. rīkojuma Nr. 446 “Par Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Klimata un enerģētikas ministrijas reorganizāciju” 11. un 12. punkts.

Gada pārskata sagatavošana

Klimata un enerģētikas ministrijas 2024. gada pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Klimata un enerģētikas ministrijas finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un Klimata un enerģētikas ministrijas darbības rezultātiem gadā, kas noslēdzās 31.12.2024., un tas ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Gada pārskats **sniedz skaidru un patiesu priekšstatu** un ir sagatavots atbilstoši prasībām

Atbilstības jautājums

Finanšu revīzijā Klimata un enerģētikas ministrijā tika vērtēts šāds atbilstības jautājums – vai Klimata un enerģētikas ministrija finansējumu profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā ir plānojusi un izlietojusi atbilstoši noteiktajam mērķim un sasniedzamajiem rezultātiem, ievērojot attiecīgos tiesību aktus.

Valsts budžeta finansējuma plānošana un izlietošana profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā

Pamatojoties uz veikto revīzijas darbu⁵, tika gūta pārliecība, ka 2024. gadā Klimata un enerģētikas ministrija piešķirto valsts budžeta finansējumu 8 856 894 *euro* nav plānojusi un izlietojusi atbilstoši piešķiršanas mērķim, tādējādi nesasniedzot plānotos rezultātus.

Revīzijā tika konstatētas būtiskas un visaptverošas neatbilstības budžeta līdzekļu plānošanā un izlietošanā profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā.

Lai arī Klimata un enerģētikas ministrijai 2024. gadā ir piešķirts valsts budžeta finansējums 8 856 894 *euro* profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā, faktiski ministrija šim mērķim bija plānojusi izlietot tikai 1 120 436 *euro* jeb 12,7 % no piešķirtā finansējuma un ir izlietojusi 312 607 *euro* jeb 3,5 % no piešķirtā finansējuma.

Konstatētas **neatbilstības** revīzijā iekļautajā **atbilstības jautājumā**

Ieteikumi

Revīzijā kopā sniegti divi ieteikumi, kurus ieviešot:

- ✓ tiks samazināti valsts budžeta izdevumi, kompensējot elektroenerģijas obligātā iepirkuma izmaksas;
- ✓ tiks pilnveidota valsts budžeta līdzekļu plānošana, nodrošinot pamatotu finansējuma plānošanu profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā.

⁵ Vērtējot atbilstības jautājumu saskaņā ar piemērotajiem revīzijas kritērijiem (skatīt 2. pielikumu).

1. daļa. Gada pārskata sagatavošana

1.1. Pārskata daļa – izdevumi subsīdijām un dotācijām

Elektroenerģijas obligātā iepirkuma izmaksu kompensēšana no valsts budžeta

Mainot elektroenerģijas obligātā iepirkuma izmaksu finansēšanas modeli, izmaksas pārnesot no elektroenerģijas galalietotājiem uz valsts budžetu, publiskais tirgotājs maksājumus komersantiem par elektroenerģijas obligātā iepirkuma izmaksām veic, aizņemoties finanšu līdzekļus.

Publiskais tirgotājs SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs”⁶ nepieciešamos finanšu līdzekļus aizņemas no mātes sabiedrības – AS “Latvenergo”⁷, maksājot aizņēmuma procentus⁸. Aizņēmuma procentu izmaksas kā publiskā tirgotāja faktiskie izdevumi tiek segtas no valsts budžeta⁹.

Publiskā tirgotāja aizņēmuma termiņš pagarinās, ja no valsts budžeta savlaicīgi netiek segtas faktiskās obligātā iepirkuma izmaksas, tādējādi palielinot arī valsts budžeta līdzekļu izmaksu segšanai.

Kompensējot elektroenerģijas obligātā iepirkuma izmaksas, 2024. gadā no valsts budžeta papildus bija jāsedz publiskā tirgotāja izdevumi par aizņēmuma procentiem 1 154 646 *euro*, tajā skaitā:

- 1 100 100 *euro* saskaņā ar normatīvajā regulējumā noteikto elektroenerģijas obligātā iepirkuma izmaksu finansēšanas modeli – segt publiskā tirgotāja faktiskās izmaksas reizi ceturksnī, divu mēnešu laikā pēc attiecīgā ceturkšņa beigām;

⁶ Līdz 31.03.2021. akciju sabiedrība “Enerģijas publiskais tirgotājs”; vienotais reģistrācijas numurs: 40103762700.

⁷ Vienotais reģistrācijas numurs: 40003032949.

⁸ Informatīvais ziņojums “Pasākumi elektroenerģijas tirgus attīstībai” (pieņemts zināšanai MK 10.10.2024. sēdē, protokols Nr. 42, 6. §), 7. l.p.;

SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” iesniegtā informācija un aprēķini Klimata un enerģētikas ministrijā un Būvniecības valsts kontroles birojā.

⁹ MK 07.11.2023. noteikumu Nr. 635 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi” XVI. nodaļa “Publiskā tirgotāja izmaksu pārsnieguma pār ieņēmumiem segšanas kārtība” (t. sk. 163.4. apakšpunktā norādīts, ka aprēķinā iekļauj faktiskās neto finanšu izmaksas).

- 39 253 *euro* Klimata un enerģētikas ministrijai kompensējot publiskā tirgotāja faktiskās izmaksas ar mēneša kavēšanos¹⁰;
- 15 293 *euro*, ņemot vērā līdzekļu nepietiekamību elektroenerģijas obligātā iepirkuma izmaksu kompensēšanai, jo Klimata un enerģētikas ministrija nebija ieplānojusi valsts budžeta finansējumu pievienotās vērtības nodokļa segšanai.

01.03.2023. stājās spēkā grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā¹¹, nosakot, ka no valsts budžeta sedz ar elektroenerģijas obligāto iepirkumu un ar garantēto maksu par koģenerācijas stacijā uzstādīto elektrisko jaudu saistīto publiskā tirgotāja izmaksu pārsniegumu pār ieņēmumiem visā darbības periodā, kas veidojas no darbības elektroenerģijas obligātā iepirkuma ietvaros (turpmāk – OI izmaksas), ieskaitot pievienotās vērtības nodokli. Līdz grozījumiem Elektroenerģijas tirgus likumā¹² šīs izmaksas sedza elektroenerģijas galalietotāji.

Elektroenerģijas obligātā iepirkuma administrēšanu veic SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs”¹³ (turpmāk – publiskais tirgotājs), pildot Elektroenerģijas tirgus likumā noteiktās publiskā tirgotāja funkcijas¹⁴.

Finansējums OI izmaksu segšanai ir paredzēts Klimata un enerģētikas ministrijas valsts budžeta programmā 03.00.00 “Elektroenerģijas lietotāju atbalsts”. 2024. gadā OI izmaksu segšanai Klimata un enerģētikas ministrija plānoja 54 206 019 *euro*, tajā skaitā 31 663 690 *euro* par 2022. un 2023. gadā nesegtajām OI izmaksām¹⁵.

2024. gadā Klimata un enerģētikas ministrijai bija jāsedz faktiskās OI izmaksas 57 278 470 *euro* un pievienotās vērtības nodoklis 12 028 479 *euro*, kopā 69 306 949 *euro*. Klimata un enerģētikas ministrija 2024. gadā publiskajam tirgotājam samaksāja 54 206 019 *euro* (skatīt 1. tabulu).

¹⁰ MK 07.11.2023. noteikumu Nr. 635 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi” (redakcijā, kas spēkā no 01.07.2024.) 166., 169.¹ punkts.

¹¹ Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā (Saeimā pieņemti 16.02.2023.), 8. un 11. pants; Elektroenerģijas tirgus likuma (redakcijā, kas spēkā no 01.05.2023.) 33. panta sestā daļa, pārejas noteikumu 53. un 101. punkts.

¹² Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā (Saeimā pieņemti 16.02.2023.), 8. un 11. pants; Elektroenerģijas tirgus likuma (redakcijā, kas spēkā no 01.05.2023.) 33. panta sestā daļa, pārejas noteikumu 53. un 101. punkts.

¹³ Līdz 31.03.2021. akciju sabiedrība “Enerģijas publiskais tirgotājs”; vienotais reģistrācijas numurs: 40103762700.

¹⁴ MK 12.02.2014. rīkojums Nr. 68 “Par akciju sabiedrības “Latvenergo” izšķirošo ietekmi jaundibināmā akciju sabiedrībā “Enerģijas publiskais tirgotājs””;

Elektroenerģijas tirgus likuma pārejas noteikumu 36. punkts.

¹⁵ MK 12.10.2023. rīkojuma Nr. 673 “Par kompleksiem pasākumiem obligātā iepirkuma komponentes problemātikas risināšanai un elektroenerģijas tirgus attīstībai” 2.2. apakšpunkts;

konceptuālais ziņojums “Kompleksi pasākumi obligātā iepirkuma komponentes problemātikas risināšanai un elektroenerģijas tirgus attīstībai” (atbalstīts ar MK 12.10.2023. rīkojumu Nr. 673 “Par kompleksiem pasākumiem obligātā iepirkuma komponentes problemātikas risināšanai un elektroenerģijas tirgus attīstībai”), 7. lpp.

1. tabula

Elektroenerģijas obligātā iepirkuma faktiskās izmaksas
un samaksa no valsts budžeta 2024. gadā, *euro*

Periods	Plānots valsts budžetā ¹⁶	Faktiskās izmaksas			Samaksāts no budžeta	Nesamaksātā summa
		Obligātais iepirkums	Pievienotās vērtības nodoklis	Kopā		
Līdz 2022. gada beigām	107 899	107 899	22 659	130 558	130 558	0
2023. gads	31 555 791	32 178 503	6 757 486	38 935 989	39 066 546	0
2024. gada 1. ceturksnis		8 572 717	1 800 271	10 372 988	10 372 988	0
2024. gada 2. ceturksnis	22 542 329	8 420 263	1 768 255	10 188 518	4 766 485	5 422 034 ¹⁷
2024. gada 3. ceturksnis		7 999 088	1 679 808	9 678 896	0	9 678 897 ¹⁸
Kopā	54 206 019	57 278 470	12 028 479	69 306 949	54 206 019	15 100 930

Revīzijā konstatēts, ka Klimata un enerģētikas ministrija, plānojot izdevumus OI izmaksām, 2024. gada budžetā nebija iepļānojusi izdevumus pievienotās vērtības nodokļa segšanai¹⁹, līdz ar to 2024. gadā netika kompensētas publiskā tirgotāja OI izmaksas 15 100 930 *euro*.

Finanšu izmaksas

Ņemot vērā, ka OI izmaksu finansēšanas modeļa maiņas rezultātā publiskajam tirgotājam vairs nav ieņēmumu no elektroenerģijas galalietotājiem par OI izmaksām, publiskais tirgotājs maksājumus komersantiem par OI izmaksām veic uz finanšu līdzekļu aizņēmuma pamata. Ministru kabineta noteikumi²⁰ nosaka regulējumu OI izmaksu finansēšanas modeļa īstenošanai, tas ir, kādā veidā un ar kādu regularitāti publiskā tirgotāja izdevumu pārsniegums pār ieņēmumiem tiek kompensēts no valsts budžeta līdzekļiem.

Lai nodrošinātu apgrozāmos līdzekļus obligātā iepirkuma administrēšanas funkciju veikšanai, publiskais tirgotājs nepieciešamos finanšu līdzekļus aizņemas no mātes sabiedrības – AS “Latvenergo” –, maksājot

¹⁶ MK 12.10.2023. rīkojuma Nr. 673 “Par kompleksiem pasākumiem obligātā iepirkuma komponentes problemātikas risināšanai un elektroenerģijas tirgus attīstībai” 2.2. apakšpunkts;

konceptuālais ziņojums “Kompleksi pasākumi obligātā iepirkuma komponentes problemātikas risināšanai un elektroenerģijas tirgus attīstībai” (atbalstīts ar MK 12.10.2023. rīkojumu Nr. 673 “Par kompleksiem pasākumiem obligātā iepirkuma komponentes problemātikas risināšanai un elektroenerģijas tirgus attīstībai”), 7. lpp.

¹⁷ Apmaksa tika veikta 17.01.2025.

¹⁸ Apmaksa tika veikta 17.01.2025.

¹⁹ MK 12.10.2023. rīkojuma Nr. 673 “Par kompleksiem pasākumiem obligātā iepirkuma komponentes problemātikas risināšanai un elektroenerģijas tirgus attīstībai” 2.2. apakšpunkts;

konceptuālais ziņojums “Kompleksi pasākumi obligātā iepirkuma komponentes problemātikas risināšanai un elektroenerģijas tirgus attīstībai” (atbalstīts ar MK 12.10.2023. rīkojumu Nr. 673 “Par kompleksiem pasākumiem obligātā iepirkuma komponentes problemātikas risināšanai un elektroenerģijas tirgus attīstībai”), 7. lpp.

²⁰ MK 07.11.2023. noteikumi Nr. 635 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi”.

aizņēmuma procentu²¹. Aizņēmuma procentu likme tiek noteikta, balstoties uz tirgus principiem: 1 mēneša EURIBOR likme + 0,53 %²². Aizņēmuma procentu izmaksas kā publiskā tirgotāja faktiskie izdevumi tiek segtas no valsts budžeta²³.

Līdz ar to, jo ilgāk no valsts budžeta līdzekļiem netiek kompensētas faktiskās OI izmaksas, jo vairāk palielinās publiskā tirgotāja aizņēmumu apmērs un no tā izrietošās finanšu izmaksas, ņemot vērā, ka publiskā tirgotāja aizņēmuma termiņš attiecīgi pagarinās. Tādējādi attiecīgi palielinās arī no valsts budžeta kompensējamie izdevumi publiskajam tirgotājam finanšu izmaksu veidā.

Kompensējot faktiskās OI izmaksas, 2024. gadā no valsts budžeta bija papildus jāsedz publiskā tirgotāja izdevumi par aizņēmuma procentiem 1 154 646 *euro*, tajā skaitā:

- 1 100 100 *euro* saskaņā ar normatīvajā regulējumā noteikto OI izmaksu finansēšanas modeli – segt publiskā tirgotāja faktiskās OI izmaksas reizi ceturksnī (gandrīz divu mēnešu laikā pēc attiecīgā ceturkšņa beigām);
- 39 253 *euro* Klimata un enerģētikas ministrijai kompensējot publiskā tirgotāja faktiskās OI izmaksas 24 darbdienu vēlāk nekā normatīvajā aktā noteikto piecu darbdienu laikā²⁴;
- 15 293 *euro*, ņemot vērā līdzekļu nepietiekamību OI izmaksu kompensēšanai, jo Klimata un enerģētikas ministrija nebija ielāņojusi valsts budžeta finansējumu pievienotās vērtības nodokļa segšanai.

OI izmaksu finansēšanas modelis rada papildu valsts budžeta izdevumus

OI izmaksu finansēšanas modelis, paredzot publiskā tirgotāja faktisko izmaksu segšanu reizi ceturksnī, rada papildu izdevumus no valsts budžeta, jo pēc attiecīgā ceturkšņa beigām ir jāsedz arī finanšu izmaksas (procentu maksājumus), kas publiskajam tirgotājam radušās līdz valsts budžeta maksājuma saņemšanai no aizņemtajiem finanšu līdzekļiem OI izmaksu segšanai.

Līdz ar to saskaņā ar esošo OI izmaksu finansēšanas modeli 2024. gadā no valsts budžeta bija jāsedz papildu 1 100 100 *euro* par publiskā tirgotāja izdevumiem par aizņēmuma procentiem.

Saskaņā ar normatīvajā regulējumā²⁵ noteikto OI izmaksu finansēšanas modeli publiskā tirgotāja ceturkšņa faktiskās izmaksas tiek segtas gandrīz divu mēnešu laikā pēc attiecīgā ceturkšņa beigām:

- publiskais tirgotājs, lai saņemtu valsts budžeta dotāciju, iesniedz Klimata un enerģētikas ministrijā un Būvniecības valsts kontroles birojā informāciju par neseģtajām OI izmaksām iepriekšējā ceturksnī līdz nākamā mēneša beigām²⁶;

²¹ Informatīvais ziņojums “Pasākumi elektroenerģijas tirgus attīstībai” (pieņemts zināšanai MK 10.10.2024. sēdē, protokols Nr. 42, 6. §), 7. lpp.;

SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” iesniegtā informācija un aprēķini Klimata un enerģētikas ministrijā un Būvniecības valsts kontroles birojā.

²² SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” iesniegtā informācija un aprēķini Klimata un enerģētikas ministrijā un Būvniecības valsts kontroles birojā.

²³ MK 07.11.2023. noteikumu Nr. 635 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi” XVI. nodaļa “Publiskā tirgotāja izmaksu pārsnieguma pār ieņēmumiem segšanas kārtība” (t. sk. 163.4. apakšpunktā norādīts, ka aprēķinā iekļauj faktiskās neto finanšu izmaksas).

²⁴ MK 07.11.2023. noteikumu Nr. 635 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi” (redakcijā, kas spēkā no 01.07.2024.) 166., 169.¹ punkts.

²⁵ MK 07.11.2023. noteikumi Nr. 635 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi”.

²⁶ MK 07.11.2023. noteikumu Nr. 635 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi” 163. punkts.

- Būvniecības valsts kontroles birojs 10 darbdienu laikā izvērtē iesniegto informāciju un ne vēlāk kā triju darbdienu laikā informē Klimata un enerģētikas ministriju un publisko tirgotāju par izvērtējuma rezultātu²⁷;
- Klimata un enerģētikas ministrija piecu darbdienu laikā pēc Būvniecības valsts kontroles biroja izvērtējuma saņemšanas izmaksā publiskajam tirgotājam par attiecīgo ceturksni aprēķināto publiskā tirgotāja izmaksu pārsniegumu pār ieņēmumiem²⁸.

OI izmaksu savlaicīga nekompensēšana rada papildu valsts budžeta izdevumus

Revīzijā konstatēts, ka Klimata un enerģētikas ministrija veica daļēju samaksu²⁹ par publiskā tirgotāja 2024. gada otrā ceturkšņa OI izmaksām 24 darbdienu laikā nekā normatīvajā aktā noteiktās piecas darbdienu laikā³⁰. Tā rezultātā saskaņā ar revidentu aplēsēm 2024. gadā no valsts budžeta papildus bija jāsedz 39 253 *euro* publiskā tirgotāja izdevumi par savlaicīgi nesegto OI izmaksu aizņēmuma procentiem.

OI izmaksu nepareizas plānošanas rezultātā ir radīti papildu valsts budžeta izdevumi

Līdz 2024. gada beigām valsts nebija kompensējusi publiskajam tirgotājam 15 100 930 *euro* par faktiskajām OI izmaksām (skatīt 1. tabulu), ņemot vērā līdzekļu nepietiekamību, jo Klimata un enerģētikas ministrija nebija ielāņojusi 2024. gada valsts budžeta finansējumu pievienotās vērtības nodokļa segšanai. Pēc revidentu aplēsēm, tā rezultātā valsts budžetam ir radušies papildu izdevumi 15 293 *euro* par savlaicīgi nekompensēto OI izmaksu aizņēmuma procentiem.

Klimata un enerģētikas ministrija 2025. gada budžetā ir ielāņojusi valsts budžeta finansējumu pievienotās vērtības nodokļa segšanai OI izmaksām³¹.

Ieteikums

Lai samazinātu valsts budžeta izdevumus par elektroenerģijas obligāto iepirkumu, Klimata un enerģētikas ministrijai:

- izvērtēt iespēju pārskatīt OI izmaksu finansēšanas modeli un rosināt grozījumus normatīvajā aktā³², lai nodrošinātu tādu finanšu plūsmu publiskajam tirgotājam, kas samazinātu papildu valsts budžeta izdevumus par publiskā tirgotāja finanšu izmaksām;
- pilnveidot iekšējās kontroles sistēmas, lai nodrošinātu savlaicīgu faktisko OI izmaksu segšanu publiskajam tirgotājam atbilstoši normatīvajam aktam³³.

²⁷ MK 07.11.2023. noteikumu Nr. 635 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi” (redakcijā, kas spēkā no 01.07.2024.) 166. punkts.

²⁸ MK 07.11.2023. noteikumu Nr. 635 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi” (redakcijā, kas spēkā no 01.07.2024.) 169.¹ punkts.

²⁹ Klimata un enerģētikas ministrija ir saņēmusi Būvniecības valsts kontroles biroja izvērtējumu 26.07.2024., līdz ar to valsts budžeta dotācija bija jāizmaksā līdz 02.08.2024., tomēr tā ir veikta 05.09.2024.

³⁰ MK 07.11.2023. noteikumu Nr. 635 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi” (redakcijā, kas spēkā no 01.07.2024.) 166., 169.¹ punkts.

³¹ Informatīvais ziņojums “Pasākumi elektroenerģijas tirgus attīstībai” (pieņemts zināšanai MK 10.10.2024. sēdē, protokols Nr. 42, 6. §), 8. lpp.

³² MK 07.11.2023. noteikumu Nr. 635 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi”.

³³ MK 07.11.2023. noteikumu Nr. 635 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi” (redakcijā, kas spēkā no 01.07.2024.) 166., 169.¹ punkts.

2. daļa. Atbilstības jautājums

Valsts budžeta finansējuma plānošana un izlietošana profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā

Klimata un enerģētikas ministrija

Klimata un enerģētikas ministrija, pieprasot, plānojot un izlietojot finansējumu profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā, nav nodrošinājusi labu finanšu pārvaldību, jo ministrija budžeta līdzekļus nav efektīvi plānojusi un izlietojusi saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību prasībām.

Ministrijai profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem 2024. gadā no valsts budžeta līdzekļiem piešķirts finansējums 8 856 894 *euro*. Tomēr saskaņā ar iepirkumu plānu ministrija šim mērķim bija plānojusi izlietot tikai 1 120 436 *euro* jeb 12,7 % no piešķirtā finansējuma.

Turklāt faktiski profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem 2024. gadā ir izlietoti 312 607 *euro* jeb 3,5 % no piešķirtā finansējuma. 3 433 690 *euro* ir novirzīti citiem mērķiem, tajā skaitā 594 405 *euro* citu Klimata un enerģētikas ministrijas pasākumu īstenošanai, bet 2 839 285 *euro* pārdalīti Ekonomikas ministrijai.

Jau 2023. gadā no profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā plānotā finansējuma 4 554 028 *euro* ministrija izlietoja tikai 2,5 %.

Iepriekšējos gados iedibinātā prakse turpinās arī 2025. gadā – no Klimata un enerģētikas ministrijai 2025. gada valsts budžetā piešķirtā finansējuma 9 056 177 *euro* profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem 500 000 *euro* jau ir pārdalīti Kultūras ministrijai animācijas filmu projektu konkursiem, bet 1 186 164 *euro* tika novirzīti papildu finansējumam drošības prioritātēm.

Šāda situācija, kas turpinās jau vairākus gadus, liecina par nepilnībām finansējuma plānošanas procesā Klimata un enerģētikas ministrijā.

Lai arī Klimata un enerģētikas ministrija norāda, ka ir sasniegti četri no septiņiem prioritārā pasākuma “Valsts pētījumi klimata un enerģētikas jomā” rezultatīvajiem rādītājiem, par prioritārā pasākuma līdzekļiem ir izpildīts tikai viens rādītājs. Trīs rādītāju sasniegšanai prioritārā pasākuma finansējums nemaz nebija nepieciešams, tajā skaitā par viena rādītāja izpildi ministrija nav sniegusi pamatojumu.

Klimata un enerģētikas ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde klimata politikas un enerģētikas politikas jomā³⁴. Nozares attīstībai un ilgtspējīgas klimata un enerģētikas politikas nodrošināšanai būtiska loma ir nozarei svarīgu pētījumu veikšana un to tālāka izmantošana. Klimata un enerģētikas ministrijai ir jānodrošina valsts pasūtīto pētījumu pieteikumu izstrāde, kā arī jāveicina pētījumu rezultātu efektīva izmantošana klimata politikas un enerģētikas politikas izstrādē³⁵.

2023. gadā profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā Klimata un enerģētikas ministrija bija ieplānojusi 4 554 028 *euro*, bet no šī finansējuma izlietoja tikai 2,5 % jeb 112 615 *euro*.

Lai nodrošinātu profesionālās darbības pakalpojumus³⁶ un pētījumu veikšanu klimata un enerģētikas jomā³⁷, Klimata un enerģētikas ministrijai 2024. gadā bija piešķirts finansējums 8 856 894 *euro* trīs budžeta programmās/apakšprogrammās:

- 01.00 “Valsts pētījumi klimata un enerģētikas jomā” 5 000 000 *euro*, 2023. gada piešķirtā prioritārā pasākuma “Valsts pētījumi klimata un enerģētikas jomā” ietvaros;
- 33.01 “Emisijas kvotu izolēšanas instrumenta administrācija” 340 722 *euro*;
- 97.00 “Nozaru vadība un politikas plānošana” 3 516 172 *euro*.

No saņemtā finansējuma 8 856 894 *euro* 2024. gadā:

- profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā izlietoti 312 607 *euro* jeb 3,5 %;
- citiem mērķiem pārdalīti 3 433 690 *euro* jeb 38,8 %, tajā skaitā 594 405 *euro* citiem Klimata un enerģētikas ministrijas resora pasākumiem un 2 839 285 *euro* Ekonomikas ministrijai;
- kā neizlietotais atlikums pārskaitīts atpakaļ valsts budžetā 5 110 597 *euro* jeb 57,7 %.

2025. gadā profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā valsts budžetā sākotnēji tika paredzēts finansējums 9 056 177 *euro*. Lai nodrošinātu papildu finansējumu drošības prioritātēm, pēc Ministru kabineta uzdevuma³⁸ par horizontālu ministriju izdevumu samazināšanu, kā arī pēc budžeta izdevumu pārskatīšanas rezultātiem³⁹ finansējums tika samazināts par 1 186 164 *euro*. Savukārt 2025. gada februārī no šī finansējuma 500 000 *euro* ir pārdalīti Kultūras ministrijai, lai nodrošinātu finansējumu 2025. gadā animācijas filmu projektu konkursiem⁴⁰.

Budžeta finansētu institūciju vadītāji ir atbildīgi par budžeta līdzekļu efektīvu un ekonomisku izlietošanu atbilstoši paredzētajiem mērķiem⁴¹.

³⁴ MK 20.12.2022. noteikumu Nr. 817 “Klimata un enerģētikas ministrijas nolikums” 1. punkts.

³⁵ MK 20.12.2022. noteikumu Nr. 817 “Klimata un enerģētikas ministrijas nolikums” 6.9. apakšpunkts.

³⁶ Tulku, auditoru, zvērinātu revidentu, juristu, darba aizsardzības, datu aizsardzības, personāla un citu profesionālās darbības veicēju un ekspertu pakalpojumi.

³⁷ Budžeta izdevumu ekonomiskā kategorija Nr. 2232 “Izdevumi par profesionālās darbības pakalpojumiem”.

³⁸ MK 27.08.2024. sēde (protokols Nr. 33, 52. § 4. punkts); MK 19.09.2024. sēde (protokols Nr. 38, 2. § 11.9. apakšpunkts) – 1 121 778 *euro*.

³⁹ MK 20.08.2024. sēde (protokols Nr. 32, 61. § 73. punkts) (64 386 *euro* Būvniecības valsts kontroles birojam, lai nodrošinātu būvvaldes funkcijas nacionāliem interešu objektiem).

⁴⁰ MK 28.02.2025. rīkojums Nr. 120 “Par apropriācijas pārdali”.

⁴¹ Likuma par budžetu un finanšu vadību 46. panta pirmā daļa.

Finansējuma izlietojuma plānošana

Klimata un enerģētikas ministrija revīzijas laikā iesniedza publisko iepirkumu plāna aplēsi 2024. gadam⁴² (turpmāk – iepirkumu plāns), norādot⁴³, ka šajā dokumentā ir identificējami pasākumi, kuriem ministrija ir plānojusi izlietot piešķirto valsts budžeta finansējumu 8 856 894 *euro* profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem.

Analizējot iepirkumu plānā sniegto informāciju, revīzijā tika konstatēts, ka profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem 2024. gadā ministrija saskaņā ar sākotnējo iepirkumu plānu plānoja izlietot 1 120 436 *euro* jeb 12,7 % no šim mērķim piešķirtā finansējuma.

Faktiski profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem 2024. gadā kopumā ir izlietoti 312 607 *euro* jeb 3,5 % no plānotā finansējuma (skatīt 2. tabulu).

2. tabula

Klimata un enerģētikas ministrijai 2024. gadā piešķirtais finansējums, plānotie un faktiskie izdevumi profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem

Budžeta programma / apakšprogramma	Piešķirtais finansējums, <i>euro</i>	Iepirkumu plānā sākotnēji plānotie izdevumi		Faktiskie izdevumi	
		<i>euro</i>	Plānotie izdevumi salīdzinājumā ar piešķirto finansējumu, %	<i>euro</i>	Faktiskie izdevumi salīdzinājumā ar piešķirto finansējumu, %
01.00 “Valsts pētījumi klimata un enerģētikas jomā”	5 000 000	598 950	12,0	154 420	3,0
33.01 “Emisijas kvotu izsolišanas instrumenta administrācija”	340 722	382 336	112,2	21 954	6,4
97.00 “Nozaru vadība un politikas plānošana”	3 516 172	139 150	4,0	136 233	3,8
Kopā	8 856 894	1 120 436	12,7	312 607	3,5

Finansējuma izlietojums profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem

Budžeta programma 01.00 “Valsts pētījumi klimata un enerģētikas jomā”

Ministru kabineta 13.01.2023. sēdē, ievērojot valdību veidojošo partiju diskusiju rezultātā panāktās vienošanās, tika atbalstīts Klimata un enerģētikas ministrijas prioritārais pasākums “Valsts pētījumi klimata un enerģētikas jomā”⁴⁴. Prioritārā pasākuma⁴⁵ ietvaros Klimata un enerģētikas ministrijai profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem ir piešķirts finansējums – 2023. gadā 1 000 000 *euro*, 2024. gadā – 5 000 000 *euro*, 2025. gadā un turpmāk ik gadu 5 000 000 *euro*.

⁴² Klimata un enerģētikas ministrijas publisko iepirkumu plāna aplēse 2024. gadam (apstiprināts ar Klimata un enerģētikas ministrijas 08.02.2024. rīkojumu Nr. 1-2/6 “Par publisko iepirkumu plāna aplēsi 2024. gadam”).

⁴³ Klimata un enerģētikas ministrijas 22.01.2025. e-pasta vēstule.

⁴⁴ MK 13.01.2023. sēdes protokols Nr. 2, 1. § 2. punkts.

⁴⁵ MK 13.01.2023. sēdes protokols Nr. 2, 1. § 2. punkts.

Prioritārā pasākuma finansējuma nepieciešamību Klimata un enerģētikas ministrija pamatoja ar to, ka ministrija ir izveidota 2023. gadā⁴⁶ un pētniecības finansējums ir būtisks, ņemot vērā ministrijas ierobežotos cilvēkresursus un finansējumu⁴⁷. 2024. gadā prioritārā pasākuma ietvaros tika plānots veikt deviņus pētījumus.

Revīzijā konstatēts, ka saskaņā ar sākotnējo iepirkumu plānu⁴⁸ ministrija no 2024. gadā plānotā finansējuma 5 000 000 *euro* plānoja izlietot 598 950 *euro* jeb 12 %, plānojot veikt astoņus dažādus iepirkumus⁴⁹, tajā skaitā četrus pētījumus.

Faktiski 2024. gadā prioritārā pasākuma ietvaros ir finansēti četri iepirkumi, tajā skaitā divi pētījumi, izlietojot 154 420 *euro* jeb 3 % no plānotā finansējuma (skatīt 3. tabulu).

3. tabula

Budžeta programmā 01.00 “Valsts pētījumi klimata un enerģētikas jomā” 2024. gadā plānotie un finansētie iepirkumi profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem

N. p. k.	Iepirkuma nosaukums	Izpilde	Izlietotais finansējums 2024. gadā, <i>euro</i>
1.	Latvijas dabasgāzes piegādes drošuma risku izvērtējums ⁵⁰ (pētījums)	Izpildīts	30 250
2.	Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma monitoringa ziņojums Latvijas Nacionālajam enerģētikas un klimata plānam 2021.–2030. gadam	Nav veikts	0
3.	Oglekļa dioksīda uztveršanas, uzglabāšanas un izmantošanas tehnoloģisko iespēju, socioekonomiskais un ietekmes uz vidi izvērtējums Latvijā (pētījums)	Nav veikts	0
4.	Izvērtējums par augstas efektivitātes koģenerācijas izmantošanas un efektīvas centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes potenciālu saskaņā ar Direktīvas 2023/1791 prasībām ⁵¹ (pētījums)	Izpildīts daļēji, turpinās 2025. gadā	99 063
5.	Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras īstenošana atjaunotajam Nacionālā enerģētikas un klimata plāna projektam	Izpildīts daļēji, turpinās 2025. gadā ⁵²	16 940
6.	Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ēku, autotransporta un papildu sektoros (ETS2) ieviešanas Latvijā, ziņošanas sistēmu salāgošana, IT pakalpojumi	Nav veikts	0

⁴⁶ MK 23.12.2022. rīkojums Nr. 968 “Par Ekonomikas ministrijas un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas reorganizāciju un Klimata un enerģētikas ministrijas izveidošanu”.

⁴⁷ Klimata un enerģētikas ministrijas prioritārā pasākuma “Valsts pētījumi klimata un enerģētikas jomā” pieteikums vidējam termiņam.

⁴⁸ Klimata un enerģētikas ministrijas publisko iepirkumu plāna aplēse 2024. gadam (apstiprināts ar Klimata un enerģētikas ministrijas 08.02.2024. rīkojumu Nr. 1-2/6 “Par publisko iepirkumu plāna aplēsi 2024. gadam”).

⁴⁹ Klimata un enerģētikas ministrijas publisko iepirkumu plāna aplēse 2024. gadam (apstiprināts ar Klimata un enerģētikas ministrijas 08.02.2024. rīkojumu Nr. 1-2/6 “Par publisko iepirkumu plāna aplēsi 2024. gadam”).

⁵⁰ Iepirkums plānots un veikts 2023. gadā (Klimata un enerģētikas ministrijas 06.11.2023. rīkojums Nr. 1-2/25 “Par grozījumu Klimata un enerģētikas ministrijas 2023. gada 2. jūnija rīkojumā Nr. 1-2/10 “Par publisko iepirkumu plāna aplēsi 2023. gadam”).

⁵¹ Ar iepirkumu plāna 1. grozījumiem (Klimata un enerģētikas ministrijas 25.06.2024. rīkojums Nr. 1-2/27 “Par grozījumu Klimata un enerģētikas ministrijas 2024. gada 8. februāra rīkojumā Nr. 1-2/6 “Par publisko iepirkumu plāna aplēsi 2024. gadam”) precizēts uz: Siltumapgādes un aukstumapgādes potenciāla visaptverošs izvērtējums un izmaksu ieguvumu analīze; kopējā līguma summa: 198 125 *euro*.

⁵² Kopējā līguma summa 33 880 *euro*.

N. p. k.	Iepirkuma nosaukums	Izpilde	Izlietotais finansējums 2024. gadā, <i>euro</i>
7.	Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ēku, autotransporta un papildu sektoros (ETS2) ieviešana Latvijā, informatīvs atbalsts un konsultācijas datu iesniegšanai	Izpildīts daļēji, turpinās 2025. gadā ⁵³	8 167
8.	Juridiskā analīze par līguma, kas paredz sadarbību starp Latvijas Republiku un AMOCO Latvia Petroleum Company, spēkā stāšanās sekām ⁵⁴ (pētījums)	Pārplānots uz budžeta programmu 97.00 "Nozaru vadība un politikas plānošana"	0
Kopā			154 420

Prioritārā pasākuma īstenošanai neizlietotie līdzekļi:

- 2 777 462 *euro* ir pārdaļīti Ekonomikas ministrijai – lai nodrošinātu risinājuma izstrādi automatizētai oficiālo ienākumu apmēra aprēķināšanai uz vienu mājāsaimniecības locekli, lai izstrādātu aizsargāto lietotāju datu informācijas sistēmas papildu funkcionalitātes un lai nodrošinātu finansējumu atbalsta sniegšanai aizsargātajiem lietotājiem⁵⁵;
- 2 068 118 *euro* atmaksāti valsts budžetā.

Īstenojot prioritāro pasākumu, Klimata un enerģētikas ministrijai 2024. gadā bija jāizpilda septiņi rezultatīvie rādītāji⁵⁶. Ministrija ir norādījusi⁵⁷, ka ir izpildīti četri rādītāji (skatīt 4. tabulu).

4. tabula

**Prioritārā pasākuma "Valsts pētījumi klimata un enerģētikas jomā"
rezultatīvo rādītāju⁵⁸ izpilde⁵⁹ 2024. gadā**

N. p. k.	Darbības rezultatīvais rādītājs	Rādītāja izpilde	Klimata un enerģētikas ministrijas skaidrojums par paveikto	Valsts kontroles vērtējums
1.	Nacionālās enerģētikas sistēmas attīstības scenāriju modelēšanas rīka izstrāde un ikgadēja pilnveidošana	Nav izpildīts	Tiesiskā ietvara novēlota pieņemšana.	Rādītāja izpildei ministrija nebija plānojusi veikt iepirkumus.

⁵³ Kopējā līguma summa 27 225 *euro*.

⁵⁴ Ar iepirkumu plāna 1. grozījumiem (Klimata un enerģētikas ministrijas 25.06.2024. rīkojums Nr. 1-2/27 "Par grozījumu Klimata un enerģētikas ministrijas 2024. gada 8. februāra rīkojumā Nr. 1-2/6 "Par publisko iepirkumu plāna aplēsi 2024. gadam") pārplānots uz budžeta programmu 97.00 "Nozaru vadība un politikas plānošana": 70 180 *euro*; ir veikts 2024. gadā.

⁵⁵ MK 28.05.2024. rīkojums Nr. 405 "Par apropriācijas pārdali", MK 10.12.2024. rīkojums Nr. 1092 "Par apropriācijas pārdali".

⁵⁶ Tajā skaitā divi 2023. gadā neizpildītie rādītāji.

⁵⁷ Klimata un enerģētikas ministrijas 03.03.2025. vēstule Nr. 1-13/560 "Par valsts budžeta izpildi 2024. gada 12 mēnešos", 2. pielikums "Rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izpildes analīze 2024. gadā".

⁵⁸ Likuma "Par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam" paskaidrojumi, 5.3. nodaļa "Izdevumu politikas virzienu un izdevumu atbilstoši funkcionālajām un ekonomiskajām kategorijām kopsavilkums", 20. Klimata un enerģētikas ministrija.

⁵⁹ Klimata un enerģētikas ministrijas 03.03.2025. vēstule Nr. 1-13/560 "Par valsts budžeta izpildi 2024. gada 12 mēnešos", 2. pielikums "Rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izpildes analīze 2024. gadā".

2.	Eiropas Komisijā pieņemts Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns ⁶⁰ (pārcelts no 2023. gada)	Izpildīts	Klimata un enerģētikas ministrijas mērķtiecīgs darbs sadarbībā ar iesaistītajām nozares ministrijām un iesaistītajām pusēm, lai vienotos par Aktualizētā Nacionālā enerģētikas un klimata plāna 2021.–2030. gadam mērķiem, pasākumiem un izpildes termiņiem.	Rādītājs izpildīts, neizmantojot prioritārā pasākuma finansējumu. Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējums atjaunotajam Nacionālā enerģētikas un klimata plāna projektam 2024. gadā nav pabeigts, un plāns Eiropas Komisijā iesniegts bez šī novērtējuma.
3.	Klimata un enerģētikas politikas mērķu ieviešanas uzraudzības mehānisma izstrāde un ikgadēja pilnveidošana	Nav izpildīts	Grozījumi Enerģētikas likumā, kurā ir paredzētas normas par enerģētikas sistēmas attīstības scenāriju modelēšanas rīka izstrādi un ikgadējo pilnveidošanu, stājās spēkā 2024. gada jūnijā.	Rādītāja izpildei ministrija nebija plānojusi veikt iepirkumus.
4.	Ziņojums Saeimai par kodolenerģijas attīstības perspektīvām Latvijā ⁶¹ (pārcelts no 2023. gada)	Nav izpildīts	Informatīvais ziņojums “Kodolenerģijas attīstības iespējas Latvijā” 2024. gadā tika vairākas reizes nodots starpinstītūciju saskaņošanai. Ziņojumā nepieciešami salīdzinoši plaši papildinājumi.	Rādītāja izpildei ministrija nebija plānojusi veikt iepirkumus.
5.	Nodrošināta regulējuma izstrāde/pilnveidošana, kas veicina valsts interesēm atbilstošas energoapgādes infrastruktūras attīstību	Izpildīts	2024. gadā veikts pētījums, lai gūtu detalizētu analīzi par Licences līguma ⁶² spēkā stāšanās sekām un eventuāliem riskiem. Pamatojoties uz pētījuma rezultātiem, tiek gatavots informatīvs ziņojums, kas tiks iesniegts izvērtēšanai valdībā.	Rādītājs izpildīts, neizmantojot prioritārā pasākuma finansējumu. Pētījums “1995. gada 31. oktobra licences līguma spēkā stāšanās seku un eventuālo risku juridiskā analīze” finansēts no budžeta programmas 97.00 “Nozaru vadība un politikas plānošana”.
6.	Pētījums, kur tai skaitā izstrādāti rīcības mehānismi un politikas rekomendācijas, darbībām enerģētiskās krīzes situācijā	Izpildīts	2024. gadā veikts pētījums, kurā izvērtēti dabasgāzes piegādes drošuma riski, sniedzot informāciju par pasākumiem risku mazināšanai, preventīvajiem pasākumiem un rekomendācijām risku novēršanai.	Ir veikts pētījums “Latvijas dabasgāzes piegādes drošuma risku izvērtējums”.
7.	Izveidots vienotais kontaktpunkts elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanai	Izpildīts	Lai veicinātu vienotā kontaktpunkta atļauju jaunu elektroenerģijas ražošanas iekārtu uzstādīšanai izveidi, tādējādi paātrinot tādu iekārtu uzstādīšanu, kas elektroenerģijas ražošanai izmanto atjaunīgos energoresursus, veicinot Latvijā ražotas elektroenerģijas īpatsvara pieaugumu, kā arī ilgtermiņā veicinot Latvijas enerģētisko neatkarību.	Rādītāja izpildei ministrija nebija plānojusi veikt iepirkumus. Ministrijas skaidrojumā nav rādītāja izpildes pamatojuma.

Revīzijā konstatēts, ka prioritārā pasākuma īstenošanai plānotie iepirkumi un faktiskie izdevumi nav saistīti ar prioritārā pasākuma rezultatīvajiem rādītājiem, jo:

- četru rezultatīvo rādītāju izpildei Klimata un enerģētikas ministrija prioritārā pasākuma ietvaros nebija plānojusi veikt iepirkumus;
- trīs rezultatīvie rādītāji ir izpildīti, neizmantojot prioritārā pasākuma finansējumu, tajā skaitā viena rādītāja izpildei ministrija nav sniegusi pamatojumu;
- pieci iepirkuma plānā plānotie iepirkumi neveicina rezultatīvo rādītāju izpildi.

⁶⁰ 2023. gadā ir jāsagatavo un jāiesniedz Eiropas Komisijai aktualizētā Nacionālā enerģētikas un klimata plāna 2021.–2030. gadam” projekts atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību 14. pantam. 2024. gadā ir jāsagatavo un jāiesniedz Eiropas Komisijai aktualizētā Nacionālā enerģētikas un klimata plāna 2021.–2030. gadam” gala versija atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību 14. pantam.

⁶¹ Sagaidāms, ka 2024. gadā būs uzdevums no Saeimas gatavot atkārtotu nākamo izvērtējumu.

⁶² 31.10.1995. licences līgums “Licences līgums starp Latvijas Republiku un AMOCO Latvia Petroleum Company, Savienotajās Valstīs dibinātu sabiedrību, un Oljepropektering AB, Zviedrijā dibinātu sabiedrību”.

Piemēram, prioritārā pasākuma aprakstā ir norādīts, ka ir plānots veikt pētījumus, kas vērsti uz Nacionālā enerģētikas un klimata plāna izstrādi, tostarp gan analītiskās bāzes izveidi, gan lēmumu pieņemšanas atbalsta sistēmas izveidi klimata un enerģētikas politikas mērķu noteikšanai, ieviešanai un uzraudzībai. Faktiski 2024. gadā ministrija nav plānojusi veikt pētījumus, kas būtu vērsti uz Nacionālā enerģētikas un klimata plāna izstrādi.

Budžeta apakšprogramma 33.01 “Emisijas kvotu izolīšanas instrumenta administrācija”

Budžeta apakšprogrammā 33.01 “Emisijas kvotu izolīšanas instrumenta administrācija” profesionālās darbības pakalpojumu un pētījumu veikšanai 2024. gadā sākotnēji bija plānots valsts budžeta finansējums 340 722 *euro*.

Saskaņā ar sākotnējo iepirkumu plānu⁶³ ministrija no šī finansējuma plānoja apgūt 382 336 *euro* jeb par 12,2 % vairāk, nekā plānots, plānojot veikt 16 dažādus iepirkumus⁶⁴.

No šīs budžeta programmas finansējuma 2024. gadā ir finansēti divi iepirkumi profesionālās darbības pakalpojumu un pētījumu jomā, izlietojot 21 954 *euro* jeb 6,4 % no plānotā finansējuma (skatīt 5. tabulu).

5. tabula

Budžeta apakšprogrammā 33.01 “Emisijas kvotu izolīšanas instrumenta administrācija” 2024. gadā plānotie un finansētie iepirkumi profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem

N. p. k.	Iepirkuma nosaukums	Izpilde	Izlietotais finansējums 2024. gadā, <i>euro</i>
1.	Kopējo mājsaimniecībās kompostēto atkritumu daudzuma novērtējums gadā (iepirkums plānots ⁶⁵ un veikts 2023. gadā) (pētījums)	Izpildīts	11 979
2.	Pētījums par mehānisma izveides iespējām siltumnīcefekta gāzu emisiju, kas veidojas kūdras ieguves procesā, kompensācijai (pētījums)	Nav veikts	0
3.	Risku un ievainojamības izvērtējuma pētījums lauksaimniecībai ⁶⁶ (pētījums)	Līgums noslēgts 2025. gadā ⁶⁷	0
4.	Risku un ievainojamības izvērtējuma pētījums mežsaimniecībai ⁶⁸ (pētījums)	Līgums noslēgts 2025. gadā ⁶⁹	0

⁶³ Klimata un enerģētikas ministrijas publisko iepirkumu plāna aplēse 2024. gadam (apstiprināts ar Klimata un enerģētikas ministrijas 08.02.2024. rīkojumu Nr. 1-2/6 “Par publisko iepirkumu plāna aplēsi 2024. gadam”).

⁶⁴ Klimata un enerģētikas ministrijas publisko iepirkumu plāna aplēse 2024. gadam (apstiprināts ar Klimata un enerģētikas ministrijas 08.02.2024. rīkojumu Nr. 1-2/6 “Par publisko iepirkumu plāna aplēsi 2024. gadam”).

⁶⁵ Klimata un enerģētikas ministrijas publisko iepirkumu plāna aplēse 2023. gadam (apstiprināts ar Klimata un enerģētikas ministrijas 02.06.2023. rīkojumu Nr. 1-2/10 “Par publisko iepirkumu plāna aplēsi 2023. gadam”).

⁶⁶ Iepirkums izsludināts ar precizētu nosaukumu: “Risku un ievainojamības novērtējums un pielāgošanās indikatoru un pasākumu identificēšana lauksaimniecības un zivsaimniecības jomās”.

⁶⁷ Iepirkums izsludināts 21.10.2024., līgums noslēgts 14.01.2025. par summu: 24 006 *euro*.

⁶⁸ Iepirkums izsludināts ar precizētu nosaukumu: “Risku un ievainojamības novērtējums un pielāgošanās indikatoru un pasākumu identificēšana mežsaimniecības jomā”.

⁶⁹ Iepirkums izsludināts 21.10.2024., līgums noslēgts 13.01.2025. par summu: 16 000 *euro*.

N. p. k.	Iepirkuma nosaukums	Izpilde	Izlietotais finansējums 2024. gadā, <i>euro</i>
5.	Risku un ievainojamības izvērtējuma pētījums transporta infrastruktūrai ⁷⁰ (pētījums)	Līgums noslēgts 2025. gadā ⁷¹	0
6.	Pētījums emisiju aprēķinu uzlabošanai no šķīdinātāju sektora aprēķināšanai izmantojamo aktivitāšu datu harmonizēšanai un validēšanas pieejas izstrādāšanai (pētījums)	Izpildīts	9975
7.	Vēsturiskais un prognozētais proteīna patēriņš (kg/iedz/gadā) laika periodam 1990.–2050. gadam siltumnīcefekta gāzu novērtējumam no notekūdeņu sektora (pētījums)	Nav veikts	0
8.	Pētījums rūpniecisko procesu un produktu izmantošanas apakšsektora “Dzesēšana un gaisa kondicionēšana” pilnveidošana, pārskatot likvidēšanas zuduma faktoru (pētījums)	Nav veikts	0
9.	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķu izstrāde un pielāgošanās klimata pārmaiņām Latvijas plānošanas reģionu un pašvaldību līmenī (pētījums)	Nav veikts	0
10.	Klimatneitralitātes stratēģijas pārskats – stratēģijas uzlabojumi un mērķa sasniegšanas scenāriji un to sociālekonomiskais novērtējums ⁷² (pētījums)	Nav veikts	0
11.	Netiešo emisiju novērtējums no lauksaimnieciskās ražošanas avotiem (pētījums)	Līgums noslēgts 2024. gadā, izpilde plānota 2025. gadā ⁷³	0
12.	Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta starptautiskais audits	Nav veikts	0
13.	Juridiskie pakalpojumi saistībā ar emisijas vienību tirdzniecību	Nav veikts	0
14.	Audits par Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta finanšu izlietojuma pareizību	Nav veikts	0
15.	Trešās puses pārbaude 2023. gada siltumnīcefekta gāzu inventarizācijai par atkritumu apsaimniekošanas sektoru	Nav veikts	0
16.	Trešās puses pārbaude 2023. gada siltumnīcefekta gāzu inventarizācijai par šķīdinātāju un citu produktu izmantošanas sektoru	Nav veikts	0
Kopā			21 954

⁷⁰ Iepirkums izsludināts ar precizētu nosaukumu: “Risku un ievainojamības novērtējums un pielāgošanās indikatoru un pasākumu identificēšana transporta infrastruktūras jomā”.

⁷¹ Iepirkums izsludināts 21.10.2024., līgums noslēgts 14.01.2025. par summu: 24 006 *euro*.

⁷² Ar iepirkumu plāna 2. grozījumiem (Klimata un enerģētikas ministrijas 29.10.2024. rīkojums Nr. 1-2/49 “Par grozījumu Klimata un enerģētikas ministrijas 2024. gada 8. februāra rīkojumā Nr. 1-2/6 “Par publisko iepirkumu plāna aplēsi 2024. gadam””) pārplānots uz budžeta programmu 01.00 “Valsts pētījumi klimata un enerģētikas jomā”: 96 800 *euro*, nav veikts 2024. gadā.

⁷³ Iepirkuma līgums noslēgts 27.08.2024., izmaksa plānota 2025. gadā: 22 990 *euro*.

Budžeta apakšprogrammā 33.01 “Emisijas kvotu izolīšanas instrumenta administrācija” profesionālās darbības pakalpojumu un pētījumu veikšanai neizlietotie līdzekļi:

- 73 063 *euro* pārdaļīti Klimata un enerģētikas ministrijas ietvaros citu pasākumu īstenošanai, piemēram, pārvaldes uzdevumu deleģēšanas ietvaros siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas sagatavošanai un papildināšanai zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektoram, ministrijas papildus juridisko, audita un autovadītāja pakalpojumu nodrošināšanai;
- 245 705 *euro* atmaksāti valsts budžetā.

Budžeta programma 97.00 “Nozaru vadība un politikas plānošana”

Budžeta programmā 97.00 “Nozaru vadība un politikas plānošana” profesionālās darbības pakalpojumu un pētījumu veikšanai 2024. gadā sākotnēji bija plānots valsts budžeta finansējums 3 516 172 *euro*.

Saskaņā ar sākotnējo iepirkumu plānu⁷⁴ ministrija no šī finansējuma plānoja izlietot 139 150 *euro* jeb 4 % no šim mērķim piešķirtā finansējuma, plānojot veikt piecus dažādus iepirkumus⁷⁵.

No šīs budžeta programmas finansējuma 2024. gadā ir finansēti divi sākotnēji plānoti iepirkumi profesionālās darbības pakalpojumu un pētījumu jomā, divi pēc iepirkumu plāna grozījumiem⁷⁶ veikti iepirkumi, kā arī ārpus plānotajiem iepirkumiem ir finansēti trīs pasākumi, kopumā izlietojot 136 233 *euro* jeb 3,8 % no plānotā finansējuma (skatīt 6. tabulu).

6. tabula

Budžeta programmā 97.00 “Nozaru vadība un politikas plānošana” 2024. gadā plānotie un finansētie iepirkumi profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem

N. p. k.	Iepirkuma nosaukums	Izpilde	Izlietotais finansējums 2024. gadā, <i>euro</i>
Sākotnēji plānotie iepirkumi			
1.	Pētījums par enerģētikas nozares finanšu vajadzībām (pētījums)	Nav veikts	0
2.	Moderno biodegvielu un modernās biogāzes izejvielu saraksta izstrāde un saraksta izstrādes metodoloģijas ieviešana nacionālajā regulējumā	Nav veikts	0
3.	Ministrijas vizuālās identitātes pakalpojuma nodrošināšana (grafiskais dizains, baneru, sienu izveide, <i>Powerpoint</i> veidnes izstrāde, video korporatīvo mērķu nodrošināšanā)	Izpildīts	2442
4.	Socioloģisko pētījumu pakalpojumu nodrošināšana par klimata un enerģētikas jautājumiem (pētījumi – sabiedriskās aptaujas): <ul style="list-style-type: none"> • Latvijas iedzīvotāju aptauja “Ministrijas darba izvērtējums, Emisiju kvotu izolīšanas instrumenta informētības 	Izpildīts	8832

⁷⁴ Klimata un enerģētikas ministrijas publisko iepirkumu plāna aplēse 2024. gadam (apstiprināts ar Klimata un enerģētikas ministrijas 08.02.2024. rīkojumu Nr. 1-2/6 “Par publisko iepirkumu plāna aplēsi 2024. gadam”).

⁷⁵ Klimata un enerģētikas ministrijas publisko iepirkumu plāna aplēse 2024. gadam (apstiprināts ar Klimata un enerģētikas ministrijas 08.02.2024. rīkojumu Nr. 1-2/6 “Par publisko iepirkumu plāna aplēsi 2024. gadam”).

⁷⁶ Klimata un enerģētikas ministrijas 25.06.2024. rīkojums Nr. 1-2/27 “Par grozījumu Klimata un enerģētikas ministrijas 2024. gada 8. februāra rīkojumā Nr. 1-2/6 “Par publisko iepirkumu plāna aplēsi 2024. gadam””; Klimata un enerģētikas ministrijas 29.10.2024. rīkojums Nr. 1-2/49 “Par grozījumu Klimata un enerģētikas ministrijas 2024. gada 8. februāra rīkojumā Nr. 1-2/6 “Par publisko iepirkumu plāna aplēsi 2024. gadam””.

N. p. k.	Iepirkuma nosaukums	Izpilde	Izlietotais finansējums 2024. gadā, euro
	atpazīstamība un šī instrumenta izmantošana elektroauto iegādei”;		
	<ul style="list-style-type: none"> Latvijas iedzīvotāju aptauja “Iedzīvotāju atbalsts atjaunīgās elektroenerģijas ražošanai un vēja parkiem mājokļa tuvumā”; Latvijas iedzīvotāju aptauja “Norēķini par dabasgāzi un tās izmantošanas paradumi”. 		
5.	Juridiskais atbalsts enerģētikas politikas veidotājiem	Nav veikts	0
Papildus plānotie iepirkumi pēc iepirkumu plāna grozījumiem			
6.	1995. gada 31. oktobra licences līguma spēkā stāšanās seku un eventuālo risku juridiskā analīze ⁷⁷ (pētījums)	Izpildīts	70 180
7.	Pētījums par Latvijas enerģētiskās attīstības potenciālu un scenārijiem ⁷⁸ (Enerģētikas stratēģija 2050) (pētījums)	Izpildīts	47 747
Citi iepirkumu plānā atsevišķi neplānoti iepirkumi			
8.	Tulkošanas pakalpojumi ⁷⁹	Izpildīts	1367
9.	Atbildes rakstu Satversmes tiesai izstrāde	Izpildīts	3630
10.	Pētījums par ilgtspējīga finansējuma piesaistes iespējām Latvijā (finansēts no ārvalstu finanšu instrumenta līdzekļiem ⁸⁰ , finanšu korekcija attiecināta uz budžeta programmu 97.00 “Nozaru vadība un politikas plānošana”) (pētījums)	Izpildīts	2035
Kopā			136 233

Budžeta programmā 97.00 “Nozaru vadība un politikas plānošana” profesionālās darbības pakalpojumu un pētījumu veikšanai neizlietotie līdzekļi:

- 61 823 euro ir pārdalīti Ekonomikas ministrijai, lai nodrošinātu degvielas kvalitātes uzraudzības funkcijas īstenošanu⁸¹;
- 521 342 euro pārdalīti Klimata un enerģētikas ministrijas resora ietvaros, piemēram, Valsts vides dienesta darbinieku veselības apdrošināšanas polišu iegādei; Klimata un enerģētikas ministrijas sabiedrisko aktivitāšu īstenošanai, transporta pakalpojumiem, ārvalstīs nodarbināto amatpersonu (darbinieku) kompensācijām, biroja iekārtu un mēbeļu iegādei, telpu nomai;
- 2 796 774 euro atmaksāti valsts budžetā.

⁷⁷ Ar iepirkumu plāna 1. grozījumiem (Klimata un enerģētikas ministrijas 25.06.2024. rīkojums Nr. 1-2/27 “Par grozījumu Klimata un enerģētikas ministrijas 2024. gada 8. februāra rīkojumā Nr. 1-2/6 “Par publisko iepirkumu plāna aplēsi 2024. gadam””) pārplānots no budžeta programmas 01.00 “Valsts pētījumi klimata un enerģētikas jomā”.

⁷⁸ Ar iepirkumu plāna 2. grozījumiem (Klimata un enerģētikas ministrijas 29.10.2024. rīkojums Nr. 1-2/49 “Par grozījumu Klimata un enerģētikas ministrijas 2024. gada 8. februāra rīkojumā Nr. 1-2/6 “Par publisko iepirkumu plāna aplēsi 2024. gadam””) plānots jauns iepirkums.

⁷⁹ Iepirkumu plānā iepirkums “Tulkošanas pakalpojumi” plānots Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 23.11.2021. līguma Nr. IL/109/2021 ietvaros ar ministrijai un tās padotības iestādēm, kā arī Klimata un enerģētikas ministrijai kopējo plānoto finansējumu līdz 96 800 euro (ar PVN). Plānotais finansējums atsevišķi Klimata un enerģētikas ministrijai nav norādīts.

⁸⁰ Norvēģijas finanšu instrumenta finansētā programma “Klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās tām un vide” (budžeta programma 71.06 “Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansētās programmas īstenošana”).

⁸¹ MK 13.08.2024. rīkojums Nr. 648 “Par apropriācijas pārdali”.

Informācijas par pētījumiem publiskošana

Ministru kabineta noteikumi nosaka, ka:

- publiskas personas katru gadu apkopo informāciju par attiecīgajā gadā plānotajiem pētījumiem un līdz attiecīgā gada 31. janvārim ievada informāciju Pētījumu un publikāciju datubāzē⁸²;
- pētījuma pasūtītājs nedēļas laikā pēc pētījuma gala versijas pieņemšanas Pētījumu un publikāciju datubāzē ievada informāciju par pētījuma gala versiju⁸³.

Revīzijā konstatēts, ka Klimata un enerģētikas ministrija Pētījumu un publikāciju datubāzē⁸⁴ nebija ievadījusi informāciju ne par 2024. gadā plānotajiem, ne par 2024. gadā pabeigtajiem pētījumiem klimata un enerģētikas jomā⁸⁵.

Revīzijas laikā Klimata un enerģētikas ministrija Pētījumu un publikāciju datubāzē šo informāciju ievadīja.

Ieteikums

Lai nodrošinātu efektīvu valsts budžeta līdzekļu izlietojumu atbilstoši Likuma par budžetu un finanšu vadību prasībām, Klimata un enerģētikas ministrijai pilnveidot iekšējās kontroles sistēmu, lai nodrošinātu pamatotu finansējuma plānošanu profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā, izvērtējot finansējuma izlietošanas iespējas pārskata gadā.

⁸² MK 03.01.2013. noteikumu Nr. 1 “Kārtība, kādā publiska persona pasūta pētījumus” 14. punkts.

⁸³ MK 03.01.2013. noteikumu Nr. 1 “Kārtība, kādā publiska persona pasūta pētījumus” 27. punkts.

⁸⁴ Pētījumu un publikāciju datubāze. Pieejams: <https://ppdb.mk.gov.lv/iesniedzejinstiucijas/klimata-un-energetikas-ministrija/> [skatīts 01.03.2025.].

⁸⁵ Izņemot par pētījumiem, kuri finansēti no ārvalstu finanšu palīdzības instrumenta.

Revīzijas raksturojums

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis ir pārbaudīt:

- gada pārskatu – vai konsolidētais 2024. gada pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Klimata un enerģētikas ministrijas finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un Klimata un enerģētikas ministrijas darbības finansiālajiem rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 31.12.2024., un vai tas ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām;
- atbilstības jautājumu – vai Klimata un enerģētikas ministrijas rīcība, plānojot un izlietojot finansējumu profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā, visos būtiskajos aspektos atbilst noteiktajam mērķim un sasniedzamajiem rezultātiem, ievērojot attiecīgos tiesību aktus. Atbilstības jautājuma apjomā tiek iekļauti izdevumi profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem⁸⁶ šādās budžeta programmās/apakšprogrammās:
 - ✓ 01.00 “Valsts pētījumi klimata un enerģētikas jomā”;
 - ✓ 33.01 “Emisijas kvotu izolīšanas instrumenta administrācija”;
 - ✓ 97.00 “Nozaru vadība un politikas plānošana”.

Revidējamās vienības un revidentu atbildība

Klimata un enerģētikas ministrijas vadība ir atbildīga:

- par konsolidētā gada pārskata sagatavošanu atbilstoši Ministru kabineta 28.09.2021. noteikumiem Nr. 652 “Gada pārskata sagatavošanas kārtība” un tajā sniegtās informācijas patiesu uzrādīšanu saskaņā ar normatīvo aktu prasībām. Šī atbildība paredz izveidot, ieviest un uzturēt tādu iekšējās kontroles sistēmu, kura nodrošina konsolidētā gada pārskata sagatavošanu bez krāpšanas un kļūdu izraisītām neatbilstībām, kā arī izvēlēties un lietot piemērotu grāmatvedības uzskaites kārtību un, sagatavojot konsolidēto gada pārskatu, izvērtēt Klimata un enerģētikas ministrijas spēju turpināt darbību, ņemot vērā visu pieejamo informāciju par turpmākajiem iestādes plāniem, kas aptver vismaz 12 mēnešus pēc bilances datuma;
- par to, lai nodrošinātu, ka Klimata un enerģētikas ministrijas rīcība atbilst tiesību aktiem, kas uz tiem attiecas.

Valsts kontrole ir atbildīga par revīzijas vadību, pārraudzību, veikšanu, ziņojuma sagatavošanu un Valsts kontroles atzinuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem. Revīzija veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem.

⁸⁶ Budžeta izdevumu ekonomiskā kategorija Nr. 2232 “Izdevumi par profesionālās darbības pakalpojumiem”.

Saskaņā ar šiem standartiem revīzijas grupa ievēro ētikas prasības un revīziju:

- par gada pārskata sagatavošanu plāno un veic, lai iegūtu pietiekamu pārlicību, ka finanšu pārskatos nav būtisku kļūdu un neatbilstību un vadības ziņojumā iekļautā informācija nav būtiski atšķirīga no finanšu pārskatā iekļautās informācijas vai revīzijas laikā iegūtās citas informācijas vai arī kādā citā veidā tā nav būtiski sagrozīta;
- par atbilstības jautājumiem plāno un veic, lai iegūtu pietiekamu pārlicību, ka Klimata un enerģētikas ministrijas rīcība atbilst tiesību aktiem, kas uz tiem attiecas.

Revīzijas pamatojums, apjoms un kritēriji

Finanšu revīzija “Par Klimata un enerģētikas ministrijas 2024. gada pārskata sagatavošanas pareizību” ir veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3. panta 2. punktu un Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta 21.08.2024. revīzijas grafiku Nr. 2.4.1-74/2024.

Revīzijas laikā Valsts kontrole veica pārbaudes procedūras par konsolidētā gada pārskata sagatavošanas un darījumu atbilstību Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām. Revīzijā, izdarot profesionālus spriedumus un saglabājot profesionālo skepsi, revīzijas grupa:

- identificēja un novērtēja risku, ka finanšu pārskatos varētu būt būtiskas krāpšanas vai kļūdu izraisītas neatbilstības, izstrādāja un veica revīzijas procedūras, kuru mērķis ir mazināt šos riskus, kā arī ieguva revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu Valsts kontroles atzinumam;
- guva izpratni par revīzijai būtiskām revidējamās vienības iekšējām kontrolēm, lai izstrādātu un piemērotu pastāvošiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, nevis lai sniegtu atzinumu par iekšējās kontroles sistēmas darbības efektivitāti;
- izvērtēja izmantoto grāmatvedības uzskaites politiku atbilstību un grāmatvedības aplēšu un ar tām saistīto vadības uzrādīto skaidrojumu pamatotību;
- izvērtēja vispārējo finanšu pārskatu struktūru un saturu, ieskaitot atklāto informāciju un skaidrojumus pielikumā, tostarp veica pārskata sakarību un pārskata datu atbilstības grāmatvedības uzskaites datiem pārbaudi, novērtēja vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību un vērtēja, vai finanšu pārskati sniedz patiesu priekšstatu par pārskatā atklātajiem darījumiem un notikumiem;
- iepazinās ar vadības ziņojumu un izvērtēja, vai tajā iekļautā informācija nav būtiski atšķirīga no finanšu pārskatā iekļautās informācijas vai revīzijas laikā iegūtās citas informācijas vai arī kādā citā veidā tā nav būtiski sagrozīta;
- ieguva pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus par revidējamās vienības konsolidācijā iesaistīto iestāžu finanšu informāciju.

Revīzijā izlases veidā pārbaudītās Klimata un enerģētikas ministrijas un tās padotības iestāžu pārskatu daļas uzrādītas 1. pielikumā.

Revīzijā pārbaudītie atbilstības jautājumi un to vērtēšanas kritēriji uzrādīti 2. pielikumā.

Revīzijas grupa ir konstatējusi, ka nav galveno revīzijas jautājumu, par kuriem būtu jāziņo atbilstoši starptautiskajam augstāko revīzijas iestāžu standartam *ISSAI 2701* “Ziņošana par galvenajiem revīzijas jautājumiem neatkarīga revidenta ziņojumā”⁸⁷. Galvenie revīzijas jautājumi ir jautājumi, kas ir aplūkoti revīzijā un pēc revidentu profesionālā sprieduma ir visnozīmīgākie pārskata perioda finanšu pārskatu revīzijā *ISSAI 2701* kontekstā. Galvenos revīzijas jautājumus revīzijas grupa nosaka no jautājumiem, par kuriem ir ziņots revidējamās vienības vadībai un kuri revīzijas gaitā ir prasījuši pastiprinātu revidentu uzmanību. Valsts kontrole nesniedz atsevišķu atzinumu par šiem jautājumiem.

Revīzija nodrošināja pietiekamu pamatu revīzijas ziņojuma sagatavošanai.

Sektora vadītāja

Aija Feldmane

Departamenta direktore

Inga Vilka

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

⁸⁷ Starptautiskos revīzijas standartus finanšu revīziju jomā izmanto arī Starptautiskā Augstāko revīzijas iestāžu organizācija (*INTOSAI*), un tie ir saistoši Valsts kontrolei, kas veic revīzijas saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem.

1. pielikums. Revīzijas apjomā iekļautās iestādes un izlases veidā pārbaudītās Klimata un enerģētikas ministrijas un tās padotības iestāžu pārskata daļas

Iestāde	Pārskata daļas
Klimata un enerģētikas ministrija	<ul style="list-style-type: none"> • izdevumu posteņi: <ul style="list-style-type: none"> ✓ subsīdijas un dotācijas (EKK 3000); ✓ valsts budžeta transferti un uzturēšanas izdevumu transferti (EKK 7100); ✓ kapitālo izdevumu transferti (EKK 9000). • bilances posteņi: <ul style="list-style-type: none"> ✓ ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (konts 1300); ✓ krājumi (konts 2100); ✓ nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem (konts 2400); ✓ rezerves (konts 3300); ✓ budžeta izpildes rezultāti (konts 3500); ✓ īstermiņa uzkrātās saistības (konts 5400); ✓ pārējās īstermiņa saistības (konts 5800). • zebilances posteņi: <ul style="list-style-type: none"> ✓ citi zebilances aktīvi (konts 9190); ✓ nākotnes saistības saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem (konts 9510); ✓ citas zebilances saistības (konts 9590). • gada pārskata, konsolidācijas un sakarību pārbaudes: <ul style="list-style-type: none"> ✓ gada pārskata un sakarību pārbaude (Klimata un enerģētikas ministrijas gada pārskatam); ✓ konsolidācijas pārbaude (konsolidētajam gada pārskatam).
Valsts vides dienests	<ul style="list-style-type: none"> • izdevumu posteņi: <ul style="list-style-type: none"> ✓ atlīdzība (EKK 1000); ✓ pakalpojumi (EKK 2200); ✓ krājumi (EKK 2300); ✓ pamatkapitāla veidošana (EKK 5000). • bilances posteņi: <ul style="list-style-type: none"> ✓ nemateriālie ieguldījumi (konts 1100); ✓ pamatlīdzekļi (konts 1200); ✓ naudas līdzekļi (konts 2600); ✓ budžeta izpildes rezultāti (konts 3500); ✓ ilgtermiņa saistības (konts 5100); ✓ īstermiņa uzkrātās saistības (konts 5400); ✓ saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem (konts 5700); ✓ pārējās īstermiņa saistības (konts 5800). • zebilances posteņi: <ul style="list-style-type: none"> ✓ nākotnes saistības saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem (konts 9510). • gada pārskata, konsolidācijas un sakarību pārbaudes: <ul style="list-style-type: none"> ✓ gada pārskata un sakarību pārbaude (Valsts vides dienesta gada pārskatam).

2. pielikums. Atbilstības jautājums un vērtēšanas kritēriji

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Atbilde uz apakšjautājumu un kritēriju vērtējums
<p>Valsts budžeta finansējuma plānošana un izlietošana profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā</p> <p>Atbilstības jautājuma apjomā tiek iekļauti izdevumi profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem⁸⁸ šādās budžeta programmās/apakšprogrammās:</p> <ul style="list-style-type: none"> 01.00 “Valsts pētījumi klimata un enerģētikas jomā”; 33.01 “Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta administrācija”; 97.00 “Nozaru vadība un politikas plānošana”. <p>Pārskata gadā plānotais finansējums: 8 856 894 <i>euro</i> 2024. gadā izlietotais finansējums: 312 607 <i>euro</i></p>		
<p>Galvenais pārbaudāmais jautājums: vai Klimata un enerģētikas ministrija finansējumu profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā ir plānojusi un izlietojusi atbilstoši noteiktajam mērķim un sasniedzamajiem rezultātiem, ievērojot attiecīgos tiesību aktus.</p>		
<p>Vai, pieprasot finansējumu prioritārajam pasākumam “Valsts pētījumi klimata un enerģētikas jomā”, ir ievērota budžeta līdzekļu pieprasīšanas kārtība?</p>	<p>Atbilde uz apakšjautājumu: Klimata un enerģētikas ministrija ir izveidota 2023. gadā, un līdz ar to prioritārais pasākums “Valsts pētījumi klimata un enerģētikas jomā” tika atbalstīts Ministru kabineta 13.01.2023. sēdē⁸⁹, ievērojot valdību veidojošo partiju diskusiju rezultātā panāktās vienošanās.</p>	<p>Klimata un enerģētikas ministrija ir izveidota 2023. gadā, un līdz ar to prioritārais pasākums “Valsts pētījumi klimata un enerģētikas jomā” atbalstīts Ministru kabinetā 13.01.2023., ievērojot valdību veidojošo partiju diskusiju rezultātā panāktās vienošanās.</p>
<p>Vai finansējuma izlietojums profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā tiek plānots tā, lai nodrošinātu savlaicīgu nozares profesionālās darbības pakalpojumu un pētījumu veikšanu un rezultātu izmantošanu nozares vajadzībām?</p>	<p>Atbilde uz apakšjautājumu: Klimata un enerģētikas ministrija, plānojot un izlietojot finansējumu profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā, nav nodrošinājusi labu finanšu pārvaldību.</p> <p>Tiek nodrošināta savlaicīga plānotā finansējuma izlietošana pamatotiem un plānotiem profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā, tādējādi sasniedzot plānotos darbības rezultātus un to rezultatīvos rādītājus, kā arī sekmējot savlaicīgu nozares profesionālās darbības pakalpojumu un pētījumu veikšanu un rezultātu izmantošanu nozares vajadzībām.</p>	<p>⊗ Kritērijs nav sasniegts.</p> <p>Profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem 2024. gadā ir izlietoti 312 607 <i>euro</i> jeb 3,5 % no piešķirtā finansējuma.</p> <p>Ņemot vērā, ka netiek nodrošināta savlaicīga plānotā finansējuma izlietošana profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā, netiek sasniegti plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji, tādējādi nesekmējot</p>

⁸⁸ Budžeta izdevumu ekonomiskā kategorija Nr. 2232 “Izdevumi par profesionālās darbības pakalpojumiem”.

⁸⁹ MK 13.01.2023. sēdes protokols Nr. 2, 1. § 2. punkts.

⁹⁰ MK 11.12.2012. noteikumu Nr. 867 “Kārtība, kādā nosakāms maksimāli pieļaujamais valsts budžeta izdevumu kopapjoms un maksimāli pieļaujamais valsts budžeta izdevumu kopējais apjoms katrai ministrijai un citām centrālajām valsts iestādēm vidējam termiņam” (spēkā līdz 20.01.2023.) 24. punkts.

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Atbilde uz apakšjautājumu un kritēriju vērtējums
	<p>Klimata un enerģētikas ministrijas sagatavotajos iepirkumu plānos⁹¹ tiek norādīti visi plānotie iepirkumi profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā atbilstoši sākotnējās tāmēs plānotajam finansējumam.</p>	<p>savlaicīgu nozares profesionālās darbības pakalpojumu un pētījumu veikšanu un rezultātu efektīvu izmantošanu klimata un enerģētikas politiku izstrādē.</p> <p>⊗ Kritērijs nav sasniegts.</p> <p>Klimata un enerģētikas ministrija no valsts budžetā piešķirtā finansējuma 8 856 894 <i>euro</i> profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem iepirkumu plānā plānoja iepirkumus par 1 120 436 <i>euro</i> jeb 12,7 % no piešķirtā finansējuma.</p>

⁹¹ Klimata un enerģētikas ministrijas publisko iepirkumu plāna aplēse 2024. gadam (apstiprināts ar Klimata un enerģētikas ministrijas 08.02.2024. rīkojumu Nr. 1-2/6 “Par publisko iepirkumu plāna aplēsi 2024. gadam”).